

ESETTÁR.

A) Magánjog.

A 10 **Felhívás életközösség visszaállítására.** Az állandó bírói gyakorlatban kifejezésre jutott anyagi jogszabály szerint a házassági életközösséget szándékosan és jogos ok nélkül megszüntető házastárs nincs ugyan elzárva attól, hogy a H. T. 77. §-a a.) p. alapján az életközösség visszaállítása iránti felhívás kibocsátása végett a bírósághoz forduljon, ez azonban ahhoz a feltételhez van kötve, hogy előzően a további különélés jogtalan jellegét a maga részéről bíróságon kívül megszüntesse azáltal, hogy vétlen házastársához békítően közeledve, őt kiengeztelni és a házassági életközösség visszaállítására őszinte és komoly céllalattal magánuton reábirni törekedjék s ezeknek megtörténtétől kezdve a H. T. 77. §-a a.) pontjában megszabott 6 hónap sikertelen elteltét bevárja. (Curia P. III. 4827/1926. 1927 március 1.)

A 10 **Gátló ok bontó kereset megindításánál.** A H. T. 83. §-a 2. bekezdésében meghatározott s a házastársat a kereset megindításában gátló okul szolgálhat a kereset megindításával megbízott ügyvédnek megbízásellenes s a házastárs által el nem hárítható, eljárása mindaddig, míg a megbízásellenes eljárás következményeinek elhárítása a megbízást adó házastársnak módjában nem áll. (Curia P. III. 4971/1926. 1927 márc. 31.)

A 11 **Közszerzemény tényleges különélésnél.** Az anyagi jog értelmében a közszerzeményi jog a házassági kötelék fennállása mellett még a házastársak részéről tényleg folytatott gazdálkodásnak a közösségből és az együttélésből származó jogosultság, mely a házastársak életközösségét és együttes munkáját tételezvé fel, az együttélés megszakítása után szerzett vagyonra a közszerzemény ki nem terjed. (Curia P. III. 3880/1926. 1927 március 22-én.)

A 12 **Ideiglenes nőtartás.** Előrebocsátva, hogy tartást követhet a nő akkor is, amikor férjének közveszélyes elmebetegsége tette lehetetlenné az együttélést, ha a felperesnek nemcsak a férje betegségére felhozott, hanem egyéb állításai is valók, köztük az is, hogy az alperes (elmebeteg férj atyja) a föld hasznát elvette, aminek

következtében elvonta a felperes elől azt az alapot, hogy ő gondoskodjék ápolóról és ezzel lehetetlenné tette a felperesnek a férjével való együttélést: az alperesnek a felperes által állított tettei, együttvéve alapot adnak arra a következtetésre, hogy az alperes eljárása idézte elő, hogy a felperes állítólag közveszélyes elmebeteg férjével az életközösséget megszakította. Ebben az esetben az alperes cselekvése jogellenesnek jelentkezik, mert a felperesnek a férjével együttéléshez való jogát sérti. Ez a jogellenes cselekedet pedig azt vonja maga után, hogy az alperes az ideiglenes nőtartásért a felperes férjével egyetemleg felel. (Curia P. III. 5628/1926. 1927 márc. 23.)

A 211 **Átértékelés és az ingatlan tényleges értéke.** Az a körülmény, hogy az ingatlan állítólag kevesebbet ér, mint amennyit az adásvételi szerződés kötése idején ért, az eladó alperes terhére nem eshetik és az átértékelésnek az alapperben megállapított mértéke leszállítására alapul nem szolgálhat. (Curia P. VI. 7963/1926. 1927 május 4.)

A 30 **Utólagos hozzájárulás.** Az utólagos hozzájárulás nem tekinthető hatálytalannak pusztán azért, mert az nem az alperesekkel szemben történt, mivel felperesnek az a ténye, hogy a vevők által az ő javára vételárként befizetett összeget a gyámpénztárból felvette s ezzel az alperesek teljesítését elfogadta, jogi hatályára nézve azonos azzal, mintha a hozzájáruló nyilatkozatot közvetlenül az alperesek előtt tette volna. (Curia P. V. 2340/1926. 1927 márc. 17.)

A 301 **Távollévő utólagos jóváhagyása.** Jogszabály, hogy a távollévő ingatlanainak elidegenítése felett annak előzetes beleegyezése nélkül kötött, s ekként érvénytelen jogügylet is joghatályossá válik abban az esetben, hogyha a távollévő tulajdonos hazaérkezése után ügyeit személyesen látja el s e közben akár kifejezetten, akár pedig minden kétséget kizáró tényekből következtethetőleg, akarateltározásának oly módon ad kifejezést, hogy a nevében kötött ügyletet utólag maga részéről is elfogadja s ahhoz hozzájárul. (Curia P. V. 2338/1926. 1927 március 16-án.)

A 311 **Valorizáció in integrum restitutióvál.** A felperes, akinek az eredeti állapot visszaállításának következményeként visszaadandó a kereseti 20,500.000 K összeg, a pénzromlásból eredő vagyoni hátránytól egészen vagy bizonyos % -ban is csak úgy mentesülhet, ha a pénzátadásakor volt pénzérték vétetik a valorizálásnál kiinduló pontul, mert az ekkori érték az, amit a felperes az alperesnek adott, nem pedig az, amellyel az átvett összeg az ügylettől való elállásnak s az alperes visszafizetési késedelme beálltának időpontjában birt. (Curia P. VII. 8249/1926. 1927 márc. 24.)

A 311 **Kifizetett kamat beszámítása.** Anyagjogi szabálysértés nélkül mellőzte a fellebbezési bíróság az egyenes adós által állítólag fizetett heti 2% kamatnak a tőketartozásra történt fizetésként való beszámítását,

mert ha igaz lenne is az, hogy az adós a heti 2% kamatot megfizette, úgy az 1877. évi VIII. t.-c. 5. §-ának első bekezdése értelmében a megfizetett kamat visszakövetelhető nem lévén, az a tőkére sem számítható be. (Curia P. VII. 5029/1926. 1927 április 1.)

A 311 **Valorizáció késedelem nélkül.** A már állandósult bírói gyakorlat szerint oly esetekben, amikor a vétel tárgya a vevőnek birtokába átadatott, annak a tulajdona a vevő nevére telekönyvileg is átíratott, a szerződésileg kötelezett s egy későbbi időpontban esedékes vételár vagy annak jelentékenyen nagyobb része pedig, a pénz vásárló erejének a szerződés megkötése óta beállott nagymérvű csökkenése folytán, a szerződés megkötésekor volt értéknél kisebb értéket képviselt olyannyira, hogy a szerződés szerinti vételár szolgáltatásával az eladó jelentékenyen károsodnék, a vevő pedig indokolatlan vagyoni előnyhöz jutna, a vevő csak az elértéktelenedés vagyoni hátrányát kiegyenlítő ellenszolgáltatással, vagyis megfelelően értékelt vételár fizetésével tehet csak eleget szerződéses kötelezettségének. (Curia P. VI. 89/1927. 1927 április hó 6-án.)

A 314 **Gazdasági lehetetlenülés.** Az a kérdés, hogy gazdasági lehetetlenülés esetén az ügylet továbbra is fenntartás-képes-e avagy hatálytalaníttassék, minden esetben a felek összes viszonyainak és a tárgyi körülményeknek beható mérlegelésével döndendő el, azért tehát más ügyekben hozott egyes bírói határozatok, irányadóul nem szolgálhatnak. (Curia P. V. 2473/1926. 1927 március 24.)

A 351 **Szavatosság ingatlan elperléséért.** Igaz ugyan, hogy általános szabály az, hogy annak a vevőnek, aki a szerződés megkötésekor a harmadik személynek a vétel tárgyára vonatkozó jogát ismerte, csak az a joga marad fenn, hogy az eladótól a vételár visszafizetését követelje, — amennyiben a harmadik a tárgyat tőle elperli, — ha azonban a szerződő felek — szerződési szabadságukból kifolyólag — az általános szabálytól eltérőleg másként rendelkeznek, velők szemben az előbb kiemelt általános szabály helyett a szerződéses megállapodás nyer alkalmazást.

Már pedig a peres felek a szerződésben, a kérdésben forgó perfeljegyzésre, illetve a „harmadik”-nak ezzel a perfeljegyzéssel biztosított jogára vonatkozólag akként állapodtak meg, hogy „az eladók egyetemlegesen szavatosságot vállalnak a vevők javára az eladott ingatlan tulajdonjogának teljeségeért és sértetlenségeért s hogy a perfeljegyzést legrövidebb idő alatt töröltetni fogják.” Ezzel a kötelezettségvállalással az eladó alperesek az előbb idézett általános szabályon túlmenőleg azt a kötelezettséget vál-

lalták, hogy még az esetre is, ha a „harmadik” az ingatlan szolgáltatását lehetetlenné teszi, az eladók ennek dacára felelősek maradnak „az átruházott tulajdonjog teljességeért és sértetlenségeért.”

Nem sértett tehát jogszabályt a fellebbezési bíróság, amikor az eladó alperesek teljes kártérítési kötelezettségét megállapította azért, mert a harmadik a kérdésben forgó ingatlanokat elperelte. (Curia P. V. 2000/1926. 1927 március 17-én.)

A 351 **Fizetési késedelem ingatlan-adásvételnél.** Az ingatlan adásvételére vonatkozólag érvényesen létrejött és az eladó részéről ugy a birtokba adással, mint a tulajdonjog átruházásával teljesített szerződés a vételár ki nem fizetése okából nem hatálytalanítható s a szerződésben kitett vételárnak a pénz időközi értékcsökkenése az eladót csak arra jogosítja, hogy a vételárnak megfelelően felértékelte összegben való fizetését követelhesse.

Ehhez képest alpereseknek az a felülvizsgálati panasza, hogy a fellebbezési bíróság a szóbanforgó adásvételi ügyletet az anyagi jog megsértésével hatálytalanította — alapcs. (Curia P. V. 1981/1926. 1927. március 11-én.)

A 352 **Hitelező igénye a megajándékozott ellen.** A felperes kereseti előadása szerint az ötöle külön élő férje összes ingó és ingatlan vagyonát az első házasságából származott leányára, az alperesre adásvételi szerződésnek címzett ajándékozás útján átruházta, ekként vagyontalanná tette magát, — ez alapon a férje ellen megítélt gyermektartási díj megfizetésében az alperesnek az átruházott ingatlan vagyon erejéig való elmarasztalását kérte arra az esetre, ha a tartásdíj a férjén behajtható nem volna.

A hitelező az adósa által történt vagyonátruházást megtámadhatja és követelését érvényesítheti az ellen a harmadik személy ellen, akire az adós vagyonát átruházta, ha az adóssal szemben fennálló lejárt követelést és azt igazolja, hogy a vagyonátruházás a fedezeti alap elvonásának és a hitelező követelésének behajtását meghiusító céllal történt.

Mínt hogy a fellebbezési bíróság ítéleti tényállása szerint a felperes férje nincsen hátralékban a gyermektartásdíj fizetése tekintetében s a tényállás e részben nincsen megtámadva ;

mínt hogy e szerint az alperes elmarasztalásának első előfeltétele, a behajthatatlan követelés fennállása, — hiányzik,

a fellebbezési bíróság helyesen alkalmazta az anyagi jogszabályt, midőn a felperest keresetével elutasította. (Curia P. III. 3978/1926. 1927 március 3-án.)

A 355 **Szolgálati szerződés és pénzérték csökkenése.** A pénz értékének a háboru és az azt követő gazdasági válságok folytán bekövetkezett leromlása következményeként a munkaadó által az alkalmazottai részére, habár nem fizetésemelés, hanem a megélhetés

megkönnyítése és más segély címeiken, de a visszavonási jog kifejezett fenntartása nélkül s állandó jelleggel kötelezett szolgáltatások az alkalmazott részére szerződésileg biztosított fizetéseknek tekintendők ugyan s az alkalmazott az alkalmazási viszony fennállásának az ideje alatt a részére szerződésileg biztosított fizetés hiánytalan kiszolgáltatását jogosult ugyan követelni: ezek a körülmények azonban a munkaadót nem kötelezik arra, hogy az általa kötelezett szolgáltatások mérvét akár összezszerűen, akár a pénzben kötelezett szolgáltatásnak más pénzbenben szolgáltatása által emelje. De nem gátolják a munkaadót abban sem, hogy az általa előbb segély címeiken kötelezett szolgáltatásokat, a segély címeinek a megszüntetésével, a jövőre vonatkozóan az alkalmazottak részére mint rendszeres fizetést állapítsa meg és szolgáltatassa ki. (Curia P. II. 2721/1926. 1927 március 29-én.)

A 355 **Szolgálati szerződés és ágyasság.** A szolgálati szerződés teljesítésén alapuló díjazás iránt támasztott követelés érvényesítésének pedig nem áll utjában az a ténykörülmeny, hogy a szolgálat teljesítése alatt a szolgáltató és a szolgálat válláló között egyuttal ágyassági viszony állott fenn.

A kifejezetten gazdasszonyi tevékenység díjazásaképpen a végrendeletben a felperes javára rendelt hagyomány iránti követelés ennélfogva nem tekinthető a jó erkölcsökbe ütköző követelésnek, abban az esetben sem, ha bebizonyíthatnák, hogy a felperes az örökhagyóval ágyassági viszonyt folytatott. (Curia P. I. 7536/1926. 1927 február 22.)

A 38 **Kincstár felelőssége.** A m. kir. kincstár vonatkozó tételes jogszabály hiányában is a különlegesen szabályozott esetek kivételével az általános magánjogi szabályok értelmében felelős azért a kárért, amelyet az állam tisztviselői, vagy közegei hivatalos vagy szolgálati eljárásuk körében, avagy a reájuk ruházott hivatalos hatalom felhasználásával harmadik személynek jogellenesen és a saját felelősségüket is megállapítható cselekménnyel vétkeesen okoztak. (Curia P. IV. 6595/1926. 1927 március 30-án.)

A 38 **Kártérítés.** Mivel a sérülést a felperes az I. r. alperes szolgálatában, ennek gazdasági gépe (elevator) mellett való munka közben szenvedte, a sérülés folytán előállott munkaképességcsökkenésből eredő kárért az I. r. alperes a biztosítás elmulasztása miatt az 1912: VIII. t.-c. 5. §-a értelmében felelős.

De felelős azon az alapon is, hogy a szóban forgó gép a megállapított tényállás szerint hibás, keresztléce törött volt s emiatt azt kőtozgetni kellett és eközben történt a felperes sérülése, ami ekként a gép hibás voltával oki összefüggésben van, viszont a hibás géppel való dolgoztatás a szolgáltató részéről gondatlanságnak minősítendő. (Curia P. VI. 5488/1926. 1927 április 5-én.)

A 39

Megszálló csapatok okozta kár. Oly tételes jogszabály, amelynek alapján a megszálló csapatok önkénye által egyeseknek okozott kár a közre volna hárítható, nincs. (Curia P. VI. 2800/1926. 1927 május 5-én.)

A 39

Kártalanítás katonai büntetőbírósi letartóztatásért.

A katonai büntetőbíróság által elrendelt s ártatlanul elszenvedett vizsgálati fogságból származó kárigény megtérítésére nézve törvény egyáltalán nem intézkedik s oly általános magánjogi szabály sincs, amely pusztán azon az alapon, hogy a büntetendő cselekmény gyanújából vizsgálati fogságban volt személy a vád alól felmentetett, a kir. kincstár kártérítési kötelezettségét megállapítaná.

A Bpt. 584—587. §-ai értelmében a polgári büntetőbíróság által elrendelt s ártatlanul elszenvedett vizsgálati fogságért az ott körülírt eljárás mellett érvényesíthető kártérítésre vonatkozó szabályok pedig kiterjesztőleg a jogelvet illetőleg sem magyarázhatók. (Curia P. VI. 2815/1926. 1927 május 6-án.)

A 40

Ági vagyon és késedelmi kamat. A felpereseket a részükre megítélt ági érték után az örökhagyó elhalálása napjától, mint az örökség megnyitától, törvényes késedelmi kamat illeti.

A m. kir. Curia az örökösödési perekben a pénzromlásból folyó átértékelésnél a korábbi esetekben a multa már esedékessé vált kamatokat is figyelembe vette, azokat kiegyenlítették tekintette s ezért csak az itélethozatal napjától kezdődően ítélte meg és pedig az 1923:XXXIX. t.-c. rendelkezéseire tekintettel, a törvényesnél magasabb kamatot, előbb 8%, utóbb a gazdasági élet javulásával 7% kamatot.

Mint hogy azonban a gazdasági viszonyok tovább javultak és teljes értékű új valutánk van és így a gazdasági élet a normális viszonyok felé halad, a m. kir. Curia időszerűnek találja, hogy az örökségi készpénztőke kamatai tekintetében fennálló jogszabályt a jelzett kiegészítő mód alkalmazása nélkül alkalmazza.

Ezért és figyelemmel az 1923:XXXIX. t.-c. 3. §-ának a rendelkezésére is, a m. kir. Curia az átértékelés folytán felemelt tőke után az örökhagyó elhalálása napjától fogva a törvényes késedelmi kamatok fizetésére kötelezte az alperest. (Curia P. I. 6618/1926. 1927 február 23.)

A 40

Megsemmisült végrendelet. A m. kir. Curianak a Polgári jogi Határozatok Tárában 283. szám alatt felvett elvi jelentőségű határozatában is kifejezésre jutó jogszabály szerint a végrendelező akarata akkor is érvényesülhet ugyan, amidőn az általa alkotott végrendelet elveszett, avagy az ő ténye vagy hozzájárulása nélkül megsemmisült; ebben az esetben azonban azt a körülményt, hogy a végrendelet véletlenül veszett el, illetve semmisült meg, annak a félnek kell bizonyítania, aki ebből a végrendeletből jogokat érvényesíteni kíván. (Curia P. I. 6084/1925. 1927 március 1-én.)

A 41 **Előzetes osztály az örökség megnyílta előtt.** Jogszabályaink értelmében a gyermekek a szülők után várható örökségükre az öröklési jog megnyílta előtt is jogérvényesen osztályt köthetnek.

Az ilyen osztály az örökösársaknak egymás közti jogviszonyait szabályozván, annak érvényességéhez nem szükséges a szülők hozzájárulása. A gyermekeknek egymás közti megegyezése nem gátolja ugyan a szülőt a vagyona feletti szabad rendelkezésben, az örökösársakat azonban az érvényes szerződés egymással szemben kötvén, abban az esetben ha a szülő egyik gyermekének az osztályos egység szerint őt illető résznél többet juttatott, ez a gyermek a többletet nem fogadhatja el, hanem azt osztályos társainak az osztály értelmében átengedni tartozik.

Az ily osztálynak az lévén a célja, hogy az öröklési jogviszonyok a szülők esetleges eltérő rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával már eleve véglegesen elrendeztessenek, a szülőknek utóbb alkotott végrendeletével kedvezőbb elbánásban részesített örökösárs nem támadhatja meg az osztályos egységet azon az alapon, hogy téves feltevésben volt, mikor az egységhez hozzá járult. (Curia P. I. 7769/1925. 1927 május 4-én.)

B) Hiteljog.

B 004 **Segédszemélyzet. Szolgálati viszony.** Nem helytálló felperesnek az az érvelése, mintha a szolgálati szabályzatban az igazgatóság részére a fegyelmi hatáskör kikötése és a szolgálati vétség esetére megállapított büntetés kimondásának joga, jó erkölcsökbe ütközőnek volna tekinthető, mert ez a kikötés a szerződési feltételek megállapításának szabadságából folyik és a fegyelmi határozatnak az igazgatóság nagyszámu tagjai részvételével hozatala késtégtelen erkölcsi biztosítéka a tárgyilagos eljárásnak, — mely egyébként is, — a fent előadottak szerint, a rendes bíróság felülbírlása alá esik, tehát a felperes érdekét nem veszélyeztette. (Curia P. II. 3527/1926. 1927 ápr. 22.)

B 004 és B 5 **Nyugdíjvalorizáció. 1926: XVI. t.-c. A munkaadó az alkalmazottja nyugdíjért személyes felelősséggel tartozik akkor is, ha azon célból, hogy alkalmazottainak nyugdíjat biztosítson, önálló jogi személyiséggel külön vagyonnal bíró nyugdíjgyeget létesít, melynek fenntartásában, igazgatásában részt vesz; vagyis ha megállapítható, hogy a nyugdíjgyeget a szolgálatadónak az alkalmazottai nyugdíjügyi ellátására létesített kezelési szerveként jelentkezik és ilyen nyugdíjgyegetbe belépést a szolgálatadó az alkalmazottjaira kötelezővé tette.**

B 004 **Segédszemélyzet.** A szolgálati viszony az 1884: XVII. t.-c. 92. §-a és az 1910/1920. M. E. sz. rendelet 2. és 23. §-a értelmében rendszerint csak felmondás útján szüntethető meg és a szolgálati szerződésnek az 1910/1920. M. E. sz. rendelet 2. §-ában

foglalt jogszabályoktól az alkalmazott hátrányára eltérő rendelkezése i érvénytelenek. Eszerint a munkaadó a szolgálati viszonyt felmondás nélkül még nyugdíjazással is csak abban az esetben szüntetheti meg, ha arra az 1884: XVII. t.-c. 94. §-a alapján joga van, (igy az e) pont esetében), vagy ha a nyugdíjban a felmondási időre járó illetményeknek megfelelő teljes ellenértéket nyújt. (Curia P. II. 1392/1926. 1927 márc. 17.)

B 021

Ált. hat. Kamat. Eldöntendő kérdés az, vajjon a koszt-kamatok után követelhet-e felperes az alperestől kamatot?

A fellebbezési bíróság abból az okból, mert a tényállás szerint az nem kötetett ki, mikép a felperes a koszt-kamatokat is tőkésítheti, felperest e címen számszerűleg 9.333.357 koronában meghatározott követelésével elutasította.

Az emiatt felperes által emelt panasz alapos, mert a fellebbezési bíróság által megállapított abból a tényből, amelyet alperesek meg sem támadtak, hogy felperes a NB/1—15. alattiakban nemcsak a heti koszt-kamatokat számította fel alperesek terhére, hanem azokban a koszt-kamatoknak még koszt-kamatát is felszámította alperes terhére;

továbbá abból a megállapított tényből, hogy e miatt kifogást az alperesek nem emeltek, — alperesek olybá veendőek, mint akik a koszt-kamat kamatjának felszámításához is hozzájárultak. (Curia P. VII. 7685/1926. 1927 március 16-án.)

B 021

Ált. határozatok. Kamat. Az a korlátozás, mely a 3 évet meghaladó kamatok bírói érvényesítését kizárja, csak

a kölcsön és más hitelezési ügyletekből felmerülő, bíróság meg nem ítélt szerződéses kamatra vonatkozik, de nem vonatkozik oly esetre, mikor az előbbi állapot helyreállításaként a felperes azt az összeget tartozik megtéríteni az alpereseknek, amelyet a felperes helyett teljesítettek, ilyen esetben pedig a megtérítendő összeg utáni kamat az alperesek által teljesített fizetés idejétől jár. (Curia P. V. 6081/1926. 1927 február 15.)

B 021

Ált. hat. A pénzüintézet az üzletkörébe eső ügyletek tekintetében a vele összeköttetésbe lépő felekkel szem-

ben gondosságra van kötelezve és így a K. T. 271. §-a értelmében a rendes kereskedő gondosságával köteles eljárni. Annak elmulasztása tehát a felet abból kifolyóan ért kárért a pénzüintézet felelősségét vonja maga után. (Curia P. IV. 4965/1926. 1927 február 22-én.)

B 021

Ált. határozatok; biztosíték jogi jellege. Jogszabály

ugyan az, hogy a hitelező az adósa által biztosítékul átadott vagyonértéket eltérő megállapodás esetén kívül sem nem használhatja, sem annak állagát meg nem változtathatja;

ez a szabály azonban csak a zárt, vagyis oly biztosíték tekintetében nyerhet alkalmazást, amelyet a hitelező az adós utasításához képest a saját

vagyonától elkülönítve, külsőleg is felismerhető egyedi értéként tart őrizetben, mert minden más esetben a hitelező a biztosítéki értéket az adós ellenőrzése nélkül használhatja. (Curia P. IV. 6754/1926. 1927 április 5.)

B 021 **Ált. hat. Kamat.** Az összeszámolásról 1925. évi február hó 12-én kiállított nyilatkozat a 88,694.000 K fizetését már 1925. február hó 15. napjára esedékessé tette és alperes kötelezte magát ugyan, hogy nem fizetés esetén havi 2% kamatot fizet, de mert a fenforgó körülmények közt a felperesnek tudnia kellett, hogy az alperes a három napi teljesítési határidő elteltével fizetni nem képes, a kikötött kamatot nem lehet a késedelmes teljesítés esetében a hitelezőt megillető kártérítésnek (1923. XXXIX. t.-c.) tekinteni, hanem a kölcsönösszeg használata után kikötött rendes kamatnak. Ezen a címen azonban az 1877. évi VIII. t.-c. 4. §-ban foglalt rendelkezéshez képest nyolc százaléknál magasabb kamatot megítélni nem lehet. (Curia P. IV. 2575/1926. 1927 március 29-én.)

B 022 **Keresk. ügyletek megkötése; ígélet komolysága.** Közömbös az, hogy a felperes az alperes ígéletét elfogadta-e, mert a másik fél is felismerten nem komolyan tett szerződési nyilatkozatból az ígélettevőre elfogadás esetén sem származik kötelezettség. (Curia P. IV. 7656/1926. 1927 május 3-án.)

B 024 **Valorizáció, jogfentartás. Késedelem.** Az anyagi jogi szabályok értelmében a részfizetési összegnek a valorizációs igényre vonatkozó jogfentartás nélkül történt elfogadása a valorizációs igénynek az egész követelés tekintetében való utólagos és pedig addig az időpontig való érvényesítését, amíg a követelés teljes kiegyenlítést nem nyer, vagyis amíg a kötelelem meg nem szűnik, ki nem zárja.

Nincs elfogadható alapja a keresetindítás késedelmességére alapított alperes érvelésnek sem, mert az átértékelési igény nem kárkövetelés, — amint ezt az alperesek állították — hanem függetlenül attól, hogy az adós késedelme vétkes-e vagy nem, annak pusztán csak a gazdasági okokból bekövetkezett pénzromlás az alapja és gy az erre vonatkozóan kifejezetten fenntartott igényt a bírói érvényesítés esetleges késedelmessége el nem enyhészteti. (Curia P. IV. 5637/1926. 1927 március 8.)

B 024 **Valorizáció mértéke.** Nem volna összeegyeztethető sem a szerződő feleket egymással szemben kötelező ügyleti hűségnek, sem a méltányosságnak követelményeivel az, hogy a felperes egészben megtartsa magának azt a gazdasági előnyt, amelyhez az alperesi 300 000 korona biztosítéki összegnek a saját vállalatában való forgatásával jutott és ami abban jut kifejezésre, hogy ezt az összeget a koronaromlás következményeitől, mint külföldi, Magyarországhoz való viszonylatában nemzetközi jellegű nagy üzletkörrel rendelkező tőkeerős vállalat — a bírói

gyakorlat értelmében ily kivételes körülmények fennforgása nélkül rendszerint megállapított 50%-os valorizációtól eltérőleg 80%-os átértékelés mellett nyilván megóvta. (Curia P. IV. 6754/1926. 1927 április 5.)

B 03

Keresk. társaságok. Csendes társaságok. A felperes, valamint az I. rendű alperes közt kötött, 1924. évi szeptember hó 20. napján kelt, M./1. alatt csatolt alapszerződéssel és az ugyanezen a napon kelt M./2. alatt csatolt pótszerződéssel létesített jogviszony nem kölcsönszerződési, nem is kereskedelmi társasági, hanem csendes társasági jogviszony, mert e megállapodások szerint felperes az I. rendű alperes vállalatában és annak üzlete folytatásában, mint a vállalat- és üzlettulajdonosának egyenrangú társa, szolgálatok végzésével és tőkehozzájárással vett részt, anélkül azonban, hogy kifelé is, mint üzlettárs, szerepelt volna.

Ebben a társas viszonyban a tagok belső viszonyait, különösen pedig a csendes társaság megszűnését és végleszárolását illetően erre vonatkozó külön megállapodás hiányában a magánjogi társaságok szabályai az irányadók.

A csendes társaság külső viszonyai tekintetében azonban, mint ahogy harmadik személlyel szemben egyedül csak a saját cége alatt fellépő vállalkozó és üzlettulajdonos, vagyis az I. rendű alperesi részvénytársaság, áll közvetlen jogviszonyban, a csendes társ, vagyis a felperes és a harmadik személyek, köztük az alkalmazottak és így a III. rendű alperes közt is, külön erre vonatkozó kikötés hiányában jogok és kötelezettségek nem keletkeztek. (Curia P. IV. 9094/1926. 1927 március 24.)

B 03

Vétel, eladás késedelmes vevő rovására. A kir. Curia a fellebbezési bírósággal egyezően K. L.-nak, a felperesek jogelődének *1922 július 19-én kelt J. alatti* leveléből ugyancsak azt állapítja meg, hogy az alperesek ebből a levélből tudomást szereztek arról, hogy a felperesek jogelőde a szerződést teljesíteni nem akarja, ekkor tehát az alperesek tartoztak volna a tűzifának a felperes rovására való árverési eladása iránt intézkedni, de mert ehelyett a felperesnek — ennek kérelme nélkül — feleslegesen utólagos teljesítési határidőt ajánlottak fel s az árverést csak *1922 augusztus 30-án tartották meg*, ez az eladás elkésettnek tekintendő s *az nem tekinthető a felperes rovására történtnek.* (Curia P. VII. 5530/1926. 1927 ápr. 21.)

B 03

Vétel. Rendelkezésre bocsátás. Alperes — saját előadása szerint — a vasut által utóbb elárverezett 423.487. számú ötödik vagon árut ki nem váltotta, ki nem rakta, át nem vette, felperes rendelkezésére sem bocsátotta, hanem felperest 1922. évi november hó 4-iki sürgönyével a ki nem váltott kocsi feletti sürgős rendelkezésre felhívta, a per során előadott abból az okból, mert e rakomány pusztá megtekintéséből már megállapíthatta, hogy az áru nem kikötésszerű, továbbá, mert az ezt megelőzőleg felperes által szállított négy vagon áru-

nak rendelkezésre bocsátása után jogosult volt arra, hogy ezen áru átvételét megtagadja.

Ily tényállás mellett — még ha az áru feletti sürgős rendelkezés iránti alperesi felhívás rendelkezésre bocsátásnak lenne is tekinthető — az alperes által egyébként is a hiányok közlése nélkül eszközölt ez a rendelkezésre bocsátás nem joghatályos. Megfelelő s joghatályos rendelkezésre bocsátás hiányában felperes mint eladó az áru szerződéses minőségét bizonyítani nem tartozik s így a szerződéses minőségünek vett e vagón árunak a vasut által történt elárvezetése az alperes terhére eszközölnék veendő. (Curia P. VII. 4686/1926. 1927 márc. 29.)

B 03 **Vétel, minőségi hiány, rendelkezésre bocsátás.** Az áru minőségi hiánya miatt való kifogás és az ebből az okból való rendelkezésre bocsátás a dolog természete szerint csak a hiányok megállapítása után történhetik. Ha tehát a hiányok megállapítása az eset különleges körülményeihez képest hosszabb időt igényel, ugy az állandó bírói gyakorlat értelmében a rendelkezésre bocsátás a hiányok megállapítására szükséges idő leteltéig elkésztettnek nem tekinthető. Áll ez különösen a most fennforgó esetben, midőn a vétel tárgyául oly széjjelszedett állapotban álló alvázlat és motoralkatrészek szolgáltak, amelyek üzemképességéről a rendeltetészerű működéséről a vevő csak az előállítandó tárgy teljes összeállítására és ily állapotban fogantatba vett kísérletezés nélkül meg sem győződhet. (Curia P. VII. 6224/1926. 1927 máj. 17.)

B 04 **Szállítmányozás.** Ha a szállítmányozó kifogás nélkül átveszi az árut, amelynek kellő megvizsgálása módjában áll : a bírói gyakorlatban kialakult jogszabály szerint azt kell vélelmezni, hogy az áru az átvételkor hibátlan volt. Curia P. IV. 7568/1926. 1927 máj. 6.)

B 09 **Alkuzsi ügylet. Alkuzsdij.** Minthogy a felfüggesztő feltétel be nem következése alperesek hibáján kívül esik : a fellebbezési bíróságnak az a jogi döntése, hogy a kikötött feltétel be nem következte folytán hatályba sem lépett ügyletek után a közbenjárásért felperest alkuzsdij — jutalék — meg nem illeti, a K. T. 546. §-ának második bekezdésében foglalt anyagi jognak megfelel. (Curia P. VII. 4493/1926. 1927 máj. 5.)

B 3 **Kényszerfelszámolás. Végrehajtási zálogjog törlése kényszerjegyzési eljárásban** (920/1917. M. E. sz. rend. 13. §.) Végrehajtási zálogjog peren kívüli uton nem törölhető és a zárlat meg nem szüntethető azon az alapon, hogy érvénytelen az olyan külön kielégítési jog, amelyet a kérelem előterjesztését megelőző két hónapon belül az adós vagyonához tartozó dolgokra vagy jogokra végrehajtás útján szereztek. (Bpesti Tszék 1926. nov. 27. 21. Pf. 15169. sz., PTKJT. VIII. k. 86. szám.)

B 3

Kielégítési végrehajtás az egyezségi eljárás folyamán-
(1410/1926. M. E. R. 21. §.) Ha a végrehajtató követelése iránt a zálogjog a végrehajtást szenvedők által kiállított bekebelezési engedély alapján még az egyezségi eljárás megindítása előtt bekebelezetett, a kielégítési végrehajtás elrendelésének és az ingatlanokra nézve a telek-könyvi hatóság megkeresésének a kényszeregyezés eljárás fennállása alatt sincs akadálya. (Curia 1927 március 3. Pk. 826. sz., PTKJT. VIII. k. 80. szám.)

B 5

Üzletátruházás. A cégnek a K. T. 10. §-ában foglalt meghatározása kizárja a cégnek üzlet nélkül való használatát vagy átruházását; viszont a K. T. 12., 15. és 19. §-aiból és az 1908. LVII. t.-c. rendelkezéseiből következik, hogy a cégtulajdonos személyében beállott változás, a társas cégnek egyéni céggé vagy az egyéni cégnek társas céggé átalakulása vagy végül a társaság tagjainak személyében beálló változás mellett — akár maradjon a cég változatlan, akár változzék annak szövege — a kereskedelmi üzletnek lényegében változatlan fennállása esetén az üzlet mindenkor tulajdonosainak a felelőssége fennáll az üzlet korábbi tartozásainak tekintetében, míg ha az üzlet megszünt és annak vagyontárgyai akár felszámolás útján, akár más módon az üzletből kikerültek, — a felelősség nem állapítható meg abban az esetben sem, ha esetleg a korábbi céggel azonos cég alatt folytatnak ily üzletet. (Curia P. VII. 4888/1926. 1927 április 22-én.)

B 5

Üzletátruházás. (1908 : LVII. 3. §.) Az elsőbíróság ítéletében előadott és a fellebbezési bíróság által is elfogadott helyes okfejtés szerint üzletátruházás megy végbe, ha az átvevő átveszi az átruházó vagyónának azon alkatrészeit, amelyek az üzlet forgalmát és fennállását biztosítják és a hitelezők kielégítésének alapjául szolgálnak. Minthogy pedig tőzsdebizományosi üzlet folytatható anélkül is, hogy az üzlettulajdonos giróegyleti tag lenne, az üzletátruházás szempontjából nem lényeges, hogy a fent említett vagyonalkatrészek felül átvette-e az alperes az üzletátruházó tőzsdebizományosnak giróegyleti tagsági jogát is. Nem sértett tehát eljárási szabályt a fellebbezési bíróság azzal, hogy e nem lényeges körülmény cáfolatára az alperes ajánlotta bizonyítást mellőzte. (Curia P. IV. 5849/1926 1927 március 11.)

B 10

Váltó. Fizetési visszkereset kibocsátó ellen. A váltónak a lejáratkor az elfogadónál be nem mutatása s fizetés hiánya miatt meg nem óvatoltatása következményeként felperes az alperes kibocsátó ellen fizetési visszkeresettel váltói uton fel nem léphet és így felperesnek biztosításhoz való joga is megszűnt, miért is még a netán letett biztosítás is az alperesnek — a V. T. 41. §-a értelmében a kibocsátó elleni visszkereset fenntartására szükséges kellekek hiányában — visszaadandó lenne. (Curia P. VII. 5932/1926. 1927 május 10.)

C) Perjog.

C 00 **Közjogi célok szolgáltatáért ellenérték követelése közgazgatási utra tartozik.** Az államhatalom gyakorlására jogosított állami szervek nem magánjogi, hanem közjogi természetű feladatai teljesítésének az elősegítése céljából a magánosok által önkéntesen teljesített szolgálat az állam és a szolgálatot teljesítő között, nem magánjogi, hanem közjogi viszonyt létesít. Ebből folyóan az ily természetű szolgálatteljesítés jutalmazása iránt az állammal szemben támasztott követelés érvényesítése nem polgári peres utra, hanem közigazgatási utra tartozik abban az esetben is, ha a követelést támasztó a szolgálatot az illetékes állami szervek által előzetesen kilátásba helyezett jutalom reményében teljesítette, mert a közjogi viszonyból felmerülő minden vitás kérdés a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik, hacsak tételes jogszabály másként nem rendelkezik. Az állami közadók, illetékek, vámok, monopóliumok kezelése az arra illetékes állami szerveknek közjogi természetű jogköre és kötelessége. Ennélfogva felperesnek a kereseti követelés alapjául előadott az a ténye, hogy feljelentést tett, hogy az ... uradalom malmában örlési adóeltitkolások történtek, az állami akarat és hatalom érvényesítése érdekében az állami hatalmat gyakorló szervek közjogi természetű feladatainak a teljesítését segítette elő. Az ennek a szolgálatnak a jutalmazásául felperes által az állammal szemben támasztott követelés érvényesítése tehát az előadott okokból nem a polgári peres utra, hanem közigazgatási utra tartozik. (Curia P. II. 2823/1926. sz. 1927 ápr. 28.)

C 00 **Illetékesség a trianoni szerződés folytán külföldivé vált céggel szemben a jegyzékből nem törölt fióktelepének helyén.** (Pp. 27. §.) Az 1921 : XXXIII. t.-c. nem rendeli azt, hogy oly cégeknek a fióktelepei, mely cégek éppen ennek a törvénycikknek területi intézkedései következtében külföldi cégekké lettek, a cégjegyzékekből hivatalból törölendők. Az alperes budapesti fióktelepére vonatkozó cégjegyzés ekkép érvényben fennáll s jelentősége annak következtében, hogy a főtelep külföldre került, csak annyiban változott, hogy immár a K. T. 210. § és következő szakaszainak megfelelő belföldi fiókintézetnek minősítendő. A külföldi kereskedelmi társaság pedig annál a bíróságnál, amelynek területén belföldön állandó képviselősége vagy ügyeinek vitelével megbízott közege van, perelhető (Pp. 27. §). Közömbös, hogy alperes fióktelepén semminemű üzemet nem folytat, mert az illetékesség megállapíthatása végett elegendő a fióktelepnek formális fenntartása (Budapesti T. 1927 jan. 27. P. VII. 13278/1926. sz., PTKJT. VIII. k. 97. sz.)

C 01 **Alkalmi egyesülés tagjainak perbenállása.** Az alkalmi egyesülésnek a peres feleken kívül a perben nem álló L. M. is tagja volt, ennek a pervonása nélkül pedig az elszámolás a perben meg nem ejthető.

Abban a kérdésben, hogy az elszámolás miként történjék, mi irassék

az egyes tagok javára vagy terhére, vagyis hogyan állapíttassék meg az egyes ügyleteknek a haszonrészesedés alapjául szolgáló eredménye — az alkalmi egyesülés összes tagjai érdekeltek, tehát az elszámolás is csak az összes tagok bevonásával történhetik meg. (Curia 1927 ápr. 26. P. VII. 5433/1926. 41. sz.)

C 02 Szünetelés hatálya a fellebbezési eljárásban. (Pp. 510. §.)

A fellebbezési eljárásban a három évi szünetelés következtében maga a per szűnik meg, nem pedig csupán a fellebbezési joghatása (Bpesti T. 1927 febr. 5. P. III. 12722/1926. sz. PTKJT. VIII. k. 69. sz.)

C 04 Házassági perben viszontkereset hallgatólagos elejtése

(Pp. 679. §. H. T. 85. § 3. bek.) Az alperes csupán a felperes keresete alapján való bontás ellen fellebbezett, ellenben a viszontkereset elutasítása iránti rendelkezést nem támadta meg, tehát fellebbezési kérelmével tulajdonképpen viszontkeresetét elejtette és helyébe a viszontvétkesség kimondására irányuló önálló feltételes kérelmet terjesztett elő. (Curia 1927 jan. 12. R. III. 2537/1926. sz. PTKJT. VIII. k. 84. sz.)

C 07 Megtámadó és bontó per egyidejű elbírálása. (Pp. 642. §

2. bek.) A H. T. 67. § 2. bekezdésében foglalt jogszabályoknál fogva a bontóper kérdésében rendszerint csak a megtámadási per elutasítása után lehet határozni, azonban az adott esetben a bontóper tényalapjaként is ugyanaz a felperesi tényállítás szolgálván, a fellebbezési bíróság a bontóper kérdését is egyidejűleg érdemben eljárási jogszabálysértés nélkül elbírálhatta. (Curia 1927 jan. 18. P. III. 2286/1926. sz. PTKJT. VIII. k. 85. sz.)

C 08 Jelzálogos hitelezők perbevonása tulajdonközösség megszüntetése iránti perbe. (Pp. 80. §.)

Ha a tulajdonközösség megszüntetését az ingatlan természetben való megosztása útján kérik, azok a hitelezők, akiknek az illető ingatlanokra jelzálogilag bekebelezett vagy előjegyzett követelésük van, alperesekként rendszerint perbe vonandók és meghallgatandók, mert egyrészt ezeknek a követeléseknek fennállása, másrészt a természetben való megosztás következtében a követeléseknek biztosított volta tárgyában teendő nyilatkozataik ismerete nélkül a kereseti kérelem értelmében határozni nem lehet. (Curia 1927 jan. 11. P. V. 426/1926. sz. PTKJT. VIII. 98. sz.)

C 1 Zargondnok jogosítva van biztosítási végrehajtás kérésére.

Az 1881 : LX. t.-c. 208. és 245. §-ában foglalt rendelkezéseken alapuló állandó joggyakorlat szerint a zargondnok a kezelés körébe eső és ebből származó perek vitelére, következőképp hasonló természetű biztosítási intézkedés kérésére is, jogosított s illetve a zárlatot foganatosító bíróság által feljogosítható.

Jogszályt sértett ehhez képest a másodbírószék azzal, hogy a biztosítási végrehajtás iránt előterjesztett kérelmet a zárgondnok jogosultságának a hiányából elutasította. (Curia 1927 máj. 6. Pk. V. 2693/1927. sz.)

01**Kötelező ügyvédi képviselet a végrehajtási eljárásban.**

A Pp. 553. § utolsó bekezdésének rendelkezéséből nyilván folyik hogy az olyan ügyben hozott végzés ellen, amelyben az ügyvédi képviselet kötelező volt, a felfolyamodás szintén ügyvédi ellenjegyzéssel ellátva, tehát csakis ügyvédi képviselet mellett nyújtható be. A m. kir. Curia a VI. számú polgári teljes ülési döntvényében ugyanezt az elvi álláspontot foglalta el. (Curia 1927 márc. 15. PK. V. 750. sz.)

C 1**Végrehajtás ingatlan bérjövödelmére mint ingóságra.**

(Vht. 79. §.) A Vht. 79 §-ában szabályozott eljárás keretében az ingó vagyon módjára csak annyiban foglalható le valamely ingatlan bérjövödelme, amennyiben a végrehajtást szenvedőt mint az ingatlan tulajdonosát megillető bérjövödelmek egyik vagy másik része már a végrehajtás foganatosítása előtt lejárt és esedékessége folytán likvid pénzköveteléssé alakulhat. Az utóbb jelzett esetben azonban az elvben joghatályos és csupán korlátozott foglalási eljárás érvényességéhez az is szükséges, hogy a bíróság kiküldöttje a végrehajtási eljárásról készült jegyzőkönyvben és a Vht. 79. §-a értelmében kibocsátott „Letiltási Rendelvény”-ben az esedékessé vált és lefoglalt bérészletnek mint készpénzkövetelésnek lejárta vonatkozó adatokat egyaránt feltüntesse. (Budapesti Tszék 1926 szept. 30., 21. Pf., 11741/1926. sz. PTKJT. VIII. k. 88. sz.)

C 1**Életbiztosítási díjtartalék jellegével bíró ingatlan hasznélvezetére végrehajtás. (196/1923. M. E. sz. rend. 15. §.)**

Az a körülmény, hogy valamely ingatlanra a telekönyvben fel van jegyezve hogy az az életbiztosító díjtartalék állományába tartozik, nem akadályozza annak, hogy az ingatlan hasznélvezetére harmadik személy javára bármely természetű követelés erejéig végrehajtás vezettessék. (Bpesti Tszék 1926 jun. 16. Pf. 7152. sz. PTKJT. VIII. k. 90. sz.)

C 1**Követelés lefoglalása. (Vht. 82. §.) A végrehajtást szenvedő**

adós a foglalásról történt értesítés után tartozását már ki nem fizetheti, hanem azt esedékességekor bírói letétbe helyezni köteles, ha pedig e tilalom ellenére akar a végrehajtást szenvedőnek, akár bárki másnak mégis fizetne, a büntetőjogi felelősségen felül vagyoniilag is akként marad kötelezve, mintha a fizetést nem teljesítette volna, ami mellett természetesen az is közömbös, hogy a még fennálló tartozási összeg terhére a végrehajtást szenvedő esetleg a foglalás előtt eszközölt valamely utalványozást, ha a kifizetés a foglalás előtt tényleg még sem történt meg, mert a foglalás ténye ellen a végrehajtást szenvedő bár korábbi keletű, de foganatba még nem ment rendelkezései sem érvényesülhetnek. (Curia 1927 jan. 28. P. II. 5869/1925. sz. PTKJT. VIII. k. 82. sz.)

C 1**Felfolyamodás igényperben a halasztó hatály kérdésében.**

(Vht. 93. §.) Igényperben az igénykereset halasztó hatálynak nyilvánítása kérdésében hozott végzés végeredményébn az 1881. évi LX. t.-c.-en alapul s a végrehajtás folytathatását vagy nem folytathatását érinti s mint ilyen, sajátkép, végrehajtási ügyben hozott végzésnek tekintendő. Az e tárgyban hozott másodbirósági végzés ellen a harmadbirósághoz további felfolyamodásnak nincs helye. (Curia 1927 jan. 25. P. V. 6999/1926. sz. PTKJT VIII. k. 83. sz.)

C 2**Előjegyzés igazolásának rangsora.** (Tkvi rtts. 75. §.)

Ha a zálogjog a korábbi bekebelezett tulajdonos ellen még az új tulajdonjogelőjegyzést megelőző rangsorban volt is előjegyezve : az előjegyzett zálogjog igazolás után való bekebelezése mégis csak a későbbi rangsoru tulajdonjogelőjegyzésnek igazolásától függő joghatással történhetik. (Bpesti kir. törvényszék 1927 febr. 7. 21. Pf. 17074/1926. sz. PTKJT. VIII. k. 74. sz.)

C 2**Életbiztosítási díjtartalék minősége feljegyzésének jogi természete** (Tkvi rtts. 104., 105. §.)

A biztosító vállalat mulasztása eseténa felügyeleti hatóság valamely a díjtartalék állományába tartozó ingatlanra e körülményne kötelező telekkönyvi feljegyzését kérheti. Az a körülmény, hogy a feljegyzés nem a B. lapon, hova mint tulajdoni korlátozás helyesen tartozott volna, hanem a C lapon jegyeztetett fel, nem lényeges. A feljegyzés a törvényerővel bíró 196/1923. M. E. R. rendelet értelmében az ott meghatározott korlátok között elidegenítési és terhelési tilalmat is foglal magában. Az elidegenítési, terhelési és végrehajtási tilalom csak a díjtartalékul szolgáló ingatlan állagára, nem egyuttal annak haszonélvezetére is vonatkozik. A feljegyzés után a bár tévesen zálogjogot nyert végrehajtható javára a végrehajtás csak a feljegyzéssel terhelt ingatlan haszonélvezetére, de nem egyuttal a zálogjog rangsorában a zálogjoggal terhelt ingatlan állagára is rendelhető el. (Bpesti Tszék, 1926 jun. 16., 21. Pf. 7153/1926. sz. PTKJT. VIII. k. 75. sz.)

C 2**Elévült zálogjog törlése.** (Tkvi rtts. 81., 84. §.)

Habár zálog- és alzálogjogok bekebelezése, illetve előjegyzése óta a 32 évi elévülés határideje már eltelt, mégis ezeknek elévülés jogcímén, kérvényi uton való törlése helyt nem foghat, mert annak megállapítása, hogy az elévülés tényleg bekövetkezett-e, nem lett-e az félbeszakítva, csak perben foghatna helyet, amely perben hozandó ítélet lenne az az okirat, melynek alapján — elévülés címén — a kérdéses zálogjogok törölhetők lennének. Trt. 84. §.

A haszonélvező halálától számított három éves határidő eltelte után a haszonélvezeti jog és az erre bejegyzett korábbi jogok is törölhetők a halotti anyakönyvi kivonat alapján. (Bpesti Tszék, 1926 márc. 3., 21. Pf. 3446/1926. sz. PTKJT. VIII. k. 76. sz.)